

BỒI DƯỠNG NĂNG CHUẨN HỌC PHẦN LÀM ĐỒ CHƠI CHO GIÁO VIÊN MẦM NON

Phan Thị Lan

Trường Đại học Phú Yên

Tóm tắt

Giáo dục mầm non giữ vị trí hết sức quan trọng trong việc phát triển toàn diện của con người. Đồ chơi ở mầm non có vai trò lớn với trẻ, vì ở độ tuổi này việc học mà chơi, chơi mà học là hoạt động chủ đạo. Các cuộc thi thiết kế đồ chơi ở mầm non được tổ chức hàng năm để nâng cao chất lượng phục vụ cho việc giảng dạy. Nhưng bên cạnh đó còn nhiều vấn đề hạn chế.

Bài báo phân tích về thực trạng đồ chơi ở mầm non, đưa ra nội dung thiết thực cho việc đào tạo nâng chuẩn giáo viên mầm non có hiệu quả, chất lượng.

Từ khóa: *Giáo viên mầm non, đồ chơi, bồi dưỡng nâng chuẩn.*

Abstract

Providing further training and upgrading the toy-making academic component for pre-school teachers

Preschool education holds a very important position in the human comprehensive development. Pre-school toys play a major role for children. At this age, learning through playing and playing through learning are their main activities. Competitions for designing pre-school toys are held every year to improve the quality of teaching. However, there are still many problems. This articles analyzes the realities of the toys at the pre-schools, and proposes some practical contents for providing further training and upgrading the pre-school teachers of good quality.

Key words: *Pre-school teachers, toys, standard upgrade training*

1. Đặt vấn đề.

Giáo dục mầm non là giai đoạn giáo dục đầu đời. Ở bậc học này việc giáo dục trẻ đi theo một cách riêng, khác biệt hẳn với các bậc học sau. Các nhà khoa học và tâm lý học đã nghiên cứu về việc giáo dục qua hoạt động chơi mầm non, đã rút ra kết luận với lứa tuổi này là “Học mà chơi, chơi mà học”. Phần lớn trẻ lĩnh hội kiến thức từ những đồ chơi trẻ tiếp xúc hàng ngày. Mỗi một loại đồ chơi là cả một thế giới mới của trẻ.

Đồ chơi và trò chơi của trẻ em gắn liền với cuộc sống xã hội. Nội dung trò

chơi phản ánh những gì đang diễn ra trong thực tiễn. Đồ chơi cung cấp kiến thức mới, tái tạo và bổ sung kiến thức cũ mà trẻ đã thu nhận được.

“Giáo dục mầm non giữ vai trò hết sức quan trọng trong việc hình thành nhân cách, thể chất và trí tuệ của con người. (...). Khuyến khích giáo viên mầm non có bằng tốt nghiệp cao giảng dạy ở các cơ sở giáo dục mầm non” [6].

Do đó việc bồi dưỡng chuẩn hóa cho giáo viên mầm non là rất cần thiết. Trong đó, bồi dưỡng học phần làm đồ chơi cho trẻ mầm non mỗi khóa học là rất quan trọng. Điều này nhằm cung cấp cho giáo viên cách thiết kế những mẫu đồ chơi mới,

* Email: lanmythuat71@gmail.com

phù hợp với chất liệu công nghiệp hiện đại, phù hợp với yêu cầu dạy học mới, đáp ứng được chương trình giảng dạy hiện hành.

2. Thực trạng của đồ chơi mầm non.

TS Nguyễn Ngọc Linh, chủ nhiệm đề tài khoa học cấp Nhà nước: “Nghiên cứu giải pháp phát triển hệ thống đồ chơi phục vụ hoạt động giáo dục trẻ, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục mầm non” đã chỉ ra chưa có sự đầu tư nghiêm túc đối với đồ chơi trẻ em, dẫn đến tình trạng thiếu hụt về chủng loại, đồ chơi vừa thừa vừa thiếu, chất lượng không đáp ứng yêu cầu bao gồm cả đồ chơi sản xuất và đồ chơi tự tạo.[5]

Phân tích hai mảng đồ chơi công nghiệp và đồ chơi tự tạo dưới đây sẽ cho ta thấy thực trạng của đồ chơi mầm non.

2.1. Đồ chơi công nghiệp

Đồ chơi công nghiệp phát triển mạnh cùng với sự phát triển của khoa học công nghệ. Đồ chơi sản xuất tại Việt Nam, đồ chơi ngoại nhập... tràn lan trên thị trường. Nhìn nhận thực trạng loại đồ chơi này chúng ta thấy còn rất nhiều vấn đề tồn đọng.

Việc nghiên cứu các loại đồ chơi phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý, phát triển từ lứa tuổi nhà trẻ đến mẫu giáo chưa theo hệ thống, chưa đáp ứng yêu cầu thực hiện chương trình giáo dục mầm non. Đây chính là điểm dẫn đến tình trạng hệ thống sản xuất, cung ứng đồ chơi không tiếp cận được toàn diện các nguyên tắc về khoa học GD, thẩm mỹ và an toàn cho trẻ nhỏ... dẫn đến việc thiếu hụt những mảng đồ chơi cần thiết, ví dụ như: Đồ chơi học tập loại Tranh bù chỗ thiếu, bộ gài nút...

Ở trường mầm non công lập như trường mầm non Hòa Bình I, Tây Hòa, Phú Yên được cấp phát đồ chơi theo thông tư số 02/2010/TT-BGDĐT ban hành Danh mục Đồ dùng - Đồ chơi - Thiết bị dạy học tối thiểu dùng cho Giáo dục mầm non [13],

cho lớp mẫu giáo 5 – 6 tuổi. Ở trường công lập Nhà trẻ Mầm non Anh Đào, số 54 Duy Tân, thành phố Tuy Hòa, Phú Yên được cấp phát đồ chơi theo thông tư 01/VBHN-BGDĐT Danh mục Đồ dùng - Đồ chơi - Thiết bị dạy học tối thiểu dùng cho giáo dục mầm non [12]. Ở các trường tư thục không được cấp phát đồ chơi công nghiệp. Ban Giám hiệu trường căn cứ theo danh mục và bảng báo giá Đồ dùng - Đồ chơi - Thiết bị dạy học của thông tư 02 để mua sắm trang bị cho trường, như trường mầm non tư thục Baby, Cơ sở 2, Phường 9, Tuy Hòa, Phú Yên.

Trong các danh mục đồ chơi đã thống kê lứa tuổi, tên đồ chơi, số lượng, đối tượng sử dụng. Giáo viên dạy lớp nào sẽ căn cứ vào chương trình đào tạo để tổ chức hoạt động chơi và sử dụng đồ chơi của nhóm, lớp đó. Trong bảng báo giá [14] có ghi rõ những tiêu chuẩn kỹ thuật về số lượng, kích thước, cách sử dụng, kèm theo đơn giá...

Đánh giá thực trạng đồ chơi công nghiệp dựa trên các tiêu chí:

Tính giáo dục: Đồ chơi cấp phát bằng nhựa được sản xuất theo dây chuyền công nghiệp rập khuôn cùng kiểu. Một loại quả một hình dáng, một màu sắc, không cụ thể như quả còn non hoặc đã chín... ví dụ: quả chuối non có cạnh rõ ràng, màu xanh; khi chín quả căng tròn, màu vàng, không có cạnh. Giáo dục qua đồ chơi đáp ứng yêu cầu cung cấp khái niệm mới, nhưng để củng cố khái niệm cũ, hiểu biết sâu về đối tượng thì cần nhiều đồ dùng dạy học trực quan, ví dụ (**Hình 1. Đồ chơi công nghiệp**).

Tính bền chắc: Đồ chơi nhựa mỏng khi chơi hay bị móp méo dẫn đến thay đổi về hình dạng.

Tính khoa học, tính dân tộc và tính thực tiễn: Khi ráp các bộ đồ chơi để trẻ chơi theo chủ đề không phù hợp; tỉ lệ các mẫu đồ chơi không theo mẫu thật. Ở bộ đồ chơi đồ dùng ăn uống thì dụng cụ xoong nồi rất nhỏ so với đĩa, muỗng hoặc củ quả

để nấu. Đồ chơi búp bê bé gái, bé trai ở lớp mẫu giáo lớn chưa có hình dáng người Việt...

Tính thẩm mỹ: Màu sắc quá sặc sỡ, ít chuyển đổi được sắc độ giống thật, không biểu cảm; ví dụ (**Hình 1. Đồ chơi công nghiệp**)

Đồ chơi chưa thỏa mãn nhu cầu và ý muốn được hoạt động tích cực trong khi chơi của trẻ: Đồ chơi công nghiệp được đóng khuôn trong hình dạng và màu sắc cố định, chất liệu nhựa nhẹ, không cho trẻ cảm giác về vật thật khi cầm trên tay... dẫn đến sự nhàm chán trong khi chơi. Ngân hàng đồ chơi nhựa công nghiệp chưa thực sự đáp ứng hết nhu cầu và mức độ trưởng thành của trẻ.

Hiện nay đồ chơi cho trẻ em có rất nhiều trên thị trường, các cơ sở giáo dục

được quyền trang bị thêm làm đồ chơi, đồ dùng dạy học. Các tiêu chí đánh giá chất lượng của đồ dùng, đồ chơi chưa mạch lạc, dẫn đến việc mua sắm trang thiết bị giáo dục nhiều mà hiệu quả sử dụng không cao.

Cách thiết kế môi trường chơi thu hẹp trong phạm vi lớp học càng làm hạn chế hoạt động chơi và sáng tạo của trẻ.

Việc lập ngân hàng bảo quản đồ chơi chưa khoa học, những đồ chơi đã dùng để chơi một lần được trưng bày thường xuyên tại các góc và dùng lặp đi lặp lại nhiều lần làm trẻ nhàm chán, giảm sức hấp dẫn, giảm hứng thú khi chơi.

Đồ chơi gỗ thông minh có rất ít và đồ chơi giáo dục theo mô hình Montessori hầu như không có chính thức trong các trường mầm non.

Hình 1. Đồ chơi công nghiệp

2.2. Đồ chơi tự tạo

Đồ chơi tự tạo rất quan trọng, không thể thiếu được trong giáo dục mầm non. Nó được dùng trong các trò chơi của hoạt động chơi, thiết kế theo chủ đề năm học, đáp ứng yêu cầu giáo dục trong chương trình, trang trí trường lớp mầm non, đặc biệt nhất trong mỗi đợt thi làm đồ dùng dạy học và đồ chơi mầm non. Loại đồ chơi

này do giáo viên tự làm, một số loại đồ chơi đơn giản có thể cho trẻ cùng tạo ra sản phẩm với cô. Nguyên vật liệu để làm đồ chơi này rất đa dạng như: nguyên liệu phế thải, nguyên vật liệu thiên nhiên, giấy, vải, xốp... Loại đồ chơi này cũng có nhiều ưu và nhược điểm.

Đồ chơi tự tạo luôn luôn mới, vì mỗi người có ý tưởng riêng, có cách thiết

kể riêng. Trẻ em thích đồ chơi mới lạ, nhất là những đồ mình tự làm, vì nó rất phù hợp với tâm sinh lý của trẻ.

Nguyên vật liệu đơn giản, rẻ tiền, tiết kiệm kinh phí, ví dụ: tận dụng vỏ hộp sữa chua làm con vật, làm mũ; vỏ sữa làm côn trùng... Đây là loại đồ chơi rất sáng tạo, mang tính cách điệu cao, đặc biệt rất thú vị và hấp dẫn cho trẻ. Khi nhìn đồ chơi này, không chỉ là các cháu nhỏ, mà cả người lớn cũng rất ngạc nhiên thích thú vì một thứ đã bỏ đi rồi lại được tái chế dưới một hình dáng khác có ý nghĩa như vậy.

Đồ chơi là đồ vật dùng cho việc vui chơi, giải trí của trẻ, Với ngành học đặc thù mầm non là “học mà chơi, chơi mà học”, trong những tình huống cụ thể, đồ chơi còn được sử dụng như đồ dùng dạy học. Nguồn đồ chơi này bổ sung vào các bài dạy, các hoạt động chơi, hoạt động giáo dục mà đồ chơi công nghiệp không có, làm phong phú, đa dạng đồ dùng, tăng lên số lượng và chất lượng, đáp ứng yêu cầu giáo dục.

Không chỉ giáo viên làm đồ chơi mà trẻ được tham gia cùng cô sáng tạo ra những mẫu đồ chơi đơn giản như gấp pháo, làm thiệp chúc mừng, làm điều...những mẫu đồ chơi này phù hợp với khả năng tư duy và tự làm được của trẻ. Trẻ sẽ tận hưởng cảm giác thú vị, nuôi dưỡng sự sáng tạo khi được tự tay làm đồ chơi.

Bên cạnh những ưu điểm đó thì còn rất nhiều vấn đề tồn đọng.

Tính giáo dục: Việc tận dụng nguyên vật liệu phế thải thường có tính lặp khuôn, ví dụ: (H 2.1) những chú lợn được làm từ một loại vỏ chai, những chú chim cánh cụt làm bằng cốc uống nước nhựa có hình dáng giống nhau, tạo hình giống nhau, chỉ khác về màu, không gợi ý về màu thật của con vật. Mẫu đồ chơi này sẽ hạn chế trong giáo dục vì trẻ sẽ khó hiểu khái niệm sự vật, đối tượng thật.

Tính khoa học, tính dân tộc và tính thực tiễn: Giáo viên thiết kế các vật mẫu có kích thước không tỉ lệ thuận với thực tế, ví dụ: (H 2.1) những con ong hơi lớn so với con bướm, những con lợn hơi nhỏ so với con chó. Như vậy việc lựa chọn nguyên vật liệu phế thải chưa phù hợp với chủ đề. Không đảm bảo tính khoa học, chưa thể hiện được tính dân tộc và tính thực tiễn.

Tính bền chắc: Đồ chơi tự tạo có độ bền kém, do nguyên vật liệu không có độ bền vững, chất kết dính không phù hợp, nhanh bong chóc, ví dụ: làm điều bằng giấy rất mau cũ vì giấy màu nhanh bạc, nhanh rách, khung tre nhanh sòn. Khi chơi các cháu phải nhẹ nhàng giữ gìn. Hoạt động chơi có thể giáo dục trẻ đức tính cẩn thận nhưng cũng có phần gò bó đối với trẻ.

Tính kinh tế: Một số chất liệu bền chắc như sắt, phom, ván ép, gỗ, lớp ô tô... rất tốn chi phí và thời gian để làm thủ công, phải thuê thợ hàn tiện, thợ cưa, thợ điện, có nhiều người cùng làm và vận chuyển, ví dụ như làm bập bênh cho trẻ bằng lớp ô tô và gỗ ván... Quá trình làm tốn rất nhiều thời gian, sự kết hợp không được nhuần nhuyễn của thợ dẫn đến hiệu quả thẩm mỹ và hiệu quả sử dụng không cao, chưa kể đến nhiều sản phẩm chỉ để trưng bày mà không sử dụng được, chưa đạt hiệu quả về tính kinh tế.

Tính sáng tạo: Đồ chơi tự làm chưa có sự sáng tạo. Việc tận dụng một loại nguyên liệu thường lặp lại một kiểu đồ chơi, ví dụ: tận dụng vỏ đĩa nhạc làm thân và mặt các con vật giống nhau, như (H 2.1) tạo hình con voi, con chó, con bướm đều là hình tròn từ đĩa dạng dẹt, không có đặc điểm riêng.

Tính thẩm mỹ: Tính thẩm mỹ trong đồ chơi tự tạo chưa cao, về hình đa số tận dụng các nguyên vật liệu phế thải nên dựa vào hình dáng đồ vật, thường dẫn đến các

con vật giống nhau đáng; về khối chưa thống nhất trong một chủ đề sẽ chọn khối nổi hay phẳng; về màu sắc quá nhiều màu trong một mẫu dẫn đến sắc sỡ hoặc lờ lợt. Phần trang trí thêm kết hợp quá nhiều chất liệu lộn xộn như con công (H 2.2) dẫn đến đồ chơi không đẹp, thậm chí là phi thẩm mỹ.

Tính an toàn, vệ sinh: Đây là lỗi thường gặp trong đồ chơi tự tạo, chất liệu sơn nước và màu tô có thể gây dị ứng cho một số trẻ; chỗ lắp ghép các cạnh, dán keo sẽ tạo ra độ cứng sắc gây nguy hiểm. Một

số đồ chơi rất khó vệ sinh như chất liệu giấy xốp, giấy màu, nhựa phế thải...

Đồ chơi chưa thỏa mãn nhu cầu và ý muốn được hoạt động tích cực trong khi chơi của trẻ: Đồ chơi nặng tính trưng bày mà hiệu quả sử dụng không cao, ở (H 2.2) con công có phần thân làm bằng hoa chuối sẽ không sử dụng được, nguyên vật liệu thiên nhiên khi làm phải qua xử lý để đảm bảo độ bền, không héo, không phai màu mới được dùng, ở đồ chơi này hoàn toàn không sử dụng được.

H 2.1.

H 2.2.

Hình 2. Đồ chơi tự tạo

Công tác quản lý chất lượng đồ dùng đồ chơi, học liệu trong các trường mầm non còn bỏ ngõ, ảnh hưởng đến chất lượng giáo dục.

3. Bồi dưỡng nâng chuẩn học phần làm đồ chơi cho giáo viên Mầm non.

Đối với học phần làm đồ chơi, bồi dưỡng nâng chuẩn cho giáo viên Mầm non cần nghiên cứu xem với trình độ hiện tại, các cô giáo đang thiếu những kiến thức và kỹ năng cơ bản nào để bổ sung. Vấn đề cốt lõi không phải là nâng cao bằng cấp, hoặc thời gian đào tạo ngắn hay dài mà nằm ở chất lượng đào tạo. Chất lượng lại phụ

thuộc vào chương trình đào tạo hợp lý và có tính thực tiễn cao; đội ngũ giảng viên giỏi kỹ năng và kinh nghiệm; người học phù hợp với nghề... Nếu cứ xem trọng bằng cấp mà không quan tâm đến những yếu tố làm nên chất lượng đào tạo thì vẫn không tạo ra chất lượng.

Theo TS Trịnh Văn Tùng, giảng viên Trường CDSP Mẫu giáo Trung ương, chương trình giáo dục mầm non hiện nay được xây dựng theo hướng tăng quyền tự chủ của giáo viên mầm non trong việc tổ chức các hoạt động giáo dục. Xu hướng này đang chuyển hướng từ phương thức

giáo dục truyền thống với cách giảng dạy theo giáo trình cứng nhắc và theo quy tắc, sang mô hình giáo dục linh hoạt, trong đó các cô giáo nhận định khả năng riêng của từng học sinh để áp dụng chương trình dạy và học cá thể hoá cho học sinh đó. Giáo án linh hoạt hơn cũng đòi hỏi các giáo viên phải có tay nghề cao hơn và có khả năng cá thể hóa kế hoạch học tập cho học sinh của họ. Vì thế, giáo viên phải được đào tạo bài bản. Đây là một trong những điều kiện để chúng ta đổi mới giáo dục mầm non [6].

Bồi dưỡng nâng chuẩn học phần làm đồ chơi cho giáo viên Mầm non theo hướng "chuẩn hóa, hiện đại hóa, xã hội hóa". Phải có sự tham gia của nhiều thành phần để việc bồi dưỡng có hiệu quả.

3.1. Cơ sở đào tạo bồi dưỡng nâng chuẩn

Cơ sở đào tạo bồi dưỡng nâng chuẩn tạo điều kiện cơ sở vật chất cho việc giảng dạy học phần: Vì đây là học phần đặc thù cần có không gian rộng rãi để làm đồ chơi, có nơi bảo quản đồ dùng đang làm, có góc đánh giá và trưng bày sản phẩm... Mục đích là bồi dưỡng nghiệp vụ chuyên môn, nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động chơi cho trẻ mầm non theo quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm. Đối với giáo viên mầm non việc rèn luyện kỹ năng làm đồ chơi rất cần thiết. Cần có điều kiện cơ sở vật chất đầy đủ thì việc bồi dưỡng mới đạt hiệu quả.

Thiết kế nội dung chương trình bồi dưỡng: Cơ sở đào tạo phải xây dựng nội dung chương trình nâng chuẩn. Học phần làm đồ chơi khó thiết kế, giảng viên phải am hiểu các loại đồ chơi trong chương trình giáo dục mầm non, phải cập nhật các loại đồ chơi dành cho trẻ ở nhiều nguồn sáng tạo khác hoặc tài liệu nước ngoài, ví dụ: ý tưởng từ các phần mềm trò chơi mầm non như Kidsmart, Bé vui học, Bút chì thông minh, Encarta... cùng các ý tưởng từ các trò

chơi truyền hình. Việc đưa vào giảng dạy phải phù hợp với chương trình giáo dục trẻ.

Chương trình bồi dưỡng bổ sung kiến thức mới: Giáo viên mầm non luôn được rèn luyện kỹ năng tay nghề và tích lũy kinh nghiệm làm đồ chơi trong các hoạt động chơi của trẻ, trong thiết kế các bài học và đặc biệt trong các hội thi. Chương trình bồi dưỡng phải bổ sung cái mới, cái mà giáo viên mầm non đang cần trong việc sáng tạo mẫu đồ chơi mới chứ không phải nâng cao, củng cố kiến thức về đồ chơi cũ. Việc xây dựng chương trình yêu cầu giảng viên phải nghiên cứu nhiều nguồn tài liệu về đồ chơi của giáo dục mầm non...

Từ thực trạng đồ chơi mầm non nêu trên áp dụng vào thiết kế đồ chơi mới, khắc phục những cái tồn đọng, nhược điểm mắc phải như chưa có tính khoa học, chưa có tính giáo dục, chưa đẹp, chưa bền chắc...

Nội dung chương trình được xây dựng trên những đơn vị kiến thức lý thuyết và thực hành, học phần đi sâu vào thực hành. Về lý thuyết không lặp lại kiến thức cơ bản, chỉ có những bài lý thuyết cung cấp cách làm các loại đồ chơi mới. Phần thực hành tương ứng với những bài lý thuyết, bổ sung những bài không có trong chương trình đã học ở Cao đẳng. Chương trình đào tạo đưa ra hướng điều chỉnh phù hợp với xu hướng giáo dục hiện đại, giúp giáo viên dễ dàng tiếp thu và vận dụng vào thực tiễn giáo dục trẻ một cách hiệu quả.

Với hình thức tổ chức bồi dưỡng, các giảng viên đã giúp giáo viên mầm non tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong việc thiết kế một số loại đồ chơi mầm non mới đáp ứng đa dạng với hoạt động chơi của trẻ. Bên cạnh đó hệ thống lại các loại đồ chơi phù hợp với trò chơi mẫu giáo.

Thiết kế chương trình phải có tính mới, tính hiện đại, tính ứng dụng, tính giáo dục, tính thẩm mỹ...

3.2. Các cấp quản lý người học

Phòng giáo dục: Ủng hộ và tạo điều kiện cho giáo viên đi học nâng cao, bồi dưỡng nâng chuẩn nói chung và học phần này nói riêng.

Nhưng để đáp ứng yêu cầu giáo dục mới một cách tốt nhất thì các cấp quản lý cần quan tâm nhiều vấn đề ở mầm non hơn.

Tuyên truyền nâng cao nhận thức của đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên về công tác làm đồ chơi tự tạo của cấp học mầm non.

Tổ chức các hội thi làm đồ dùng dạy học, đồ chơi tự tạo đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng, tiết kiệm, hiệu quả áp dụng trong việc thực hiện chương trình giáo dục mầm non mới. Động viên khen thưởng kịp thời đối với tập thể, cá nhân có nhiều đóng góp cho chuyên đề thiết kế đồ chơi tự tạo. Tổ chức trưng bày sản phẩm, tạo môi trường sáng tạo để kích thích hoạt động phong trào.

Trường mầm non: Là cơ sở rèn luyện nền tảng kiến thức và kỹ năng thực tế. Nói đến giáo viên mầm non là nghĩ ngay đến một hình ảnh cô giáo đa năng như hát, múa được; dạy học, nuôi giữ trẻ được và đặc biệt làm đồ chơi rất có kinh nghiệm.

Cần dành nhiều thời gian cho giáo viên làm đồ dùng, đồ chơi tự tạo.

Phát huy tinh thần tự giác tích cực, lòng yêu nghề, sự say mê sáng tạo của đội ngũ giáo viên.

Đánh giá và khen thưởng kết quả thực hiện sau mỗi chủ đề sáng tạo đồ chơi và kết thúc chuyên đề theo biểu điểm.

Mở rộng xã hội hóa giáo dục, kết hợp với phụ huynh học sinh, hỗ trợ cho nhà trường làm đồ chơi tự tạo cho trẻ. Phát động phong trào phụ huynh cùng tham gia thiết kế đồ chơi cho trẻ bằng cách giúp đỡ nguyên vật liệu đã qua sử dụng, giúp công sức...

Giáo viên căn cứ theo chương trình giáo dục mầm non của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành danh mục Đồ dùng, đồ chơi mầm non, thiết bị dạy học như các quy định nêu ở trên để lên kế hoạch làm đồ chơi từ đầu năm học.

Các trường mầm non cần có những kho nguyên vật liệu làm đồ chơi, các lớp học cũng cần có kho riêng để đáp ứng nhu cầu làm và bảo quản đồ chơi cho giáo viên.

Qua phân tích thực trạng đồ chơi mầm non ở trên chúng ta thấy những vấn đề tồn đọng là không nhỏ, cần phải học nâng cao, cập nhật kiến thức mới, bổ sung lỗ hổng để đáp ứng yêu cầu giáo dục hiện đại.

3.3. Người học

Người học phải có lòng nhiệt huyết với môn học: Đây là học phần mà sinh viên chính quy thường rất ngại học, vì phải tốn kinh phí, tốn nhiều thời gian cho ý tưởng và làm bài, thậm chí có những sản phẩm còn phải thuê, nhờ người cùng làm mới hoàn thành được. Giáo viên mầm non khi chọn nghề nghiệp cho mình đã khẳng định tinh thần ngại khó, yêu nghề mến trẻ.

Người học phải hệ thống kiến thức cơ bản của chương trình giáo dục mầm non: Giáo viên mầm non phải hệ thống được các loại đồ chơi của các lứa tuổi nhà trẻ, mẫu giáo trong chương trình giáo dục mầm non chứ không phải trong chương trình của một độ tuổi. Giáo viên nghiên cứu thực tế tình hình trường trước khi đi học. Có nhiều vấn đề cần trao đổi, cần thông tin phản hồi từ người dạy.

Quá trình học nâng cao: Người học cần nắm vững nội dung học phần, chuẩn bị nguyên vật liệu theo yêu cầu, có phác thảo ý tưởng mới, dự định về chất liệu...

Học viên trình bày đồ chơi ở dạng một hoạt động chơi được tổ chức theo nhóm.

Sau mỗi sản phẩm được trình bày, học viên phải gắn được tính ứng dụng, tính mới... khắc phục được những thực trạng đã nêu ở trên.

Rút ra kết luận về học phần đã được bồi dưỡng, việc sử dụng đồ chơi tự tạo có phù hợp hoạt động chơi, có hiệu quả hay không, tính tích hợp trong các trò chơi, sử dụng trong dạy học... Cần chú ý đến tiêu chí “Đồ chơi dạng mở” trong hoạt động giáo dục trẻ, nghĩa là để trẻ được thao tác, được hoạt động nhiều trên đồ chơi, nghĩ ra cách chơi khác nhau với đồ chơi đó.

3.4. Người dạy

Cập nhật chương trình giáo dục đổi mới ở mầm non: Để việc giảng dạy học phần không xa rời thực tiễn, để thiết kế nội dung học phần đáp ứng yêu cầu mới, tránh tình trạng học nâng cao kiến thức hàn lâm, mang nặng lý thuyết không có thực tế, thực hành, không phù hợp với đặc trưng môn học; người dạy cần theo dõi chương trình giáo dục mầm non, tài liệu viết về hoạt động chơi, trò chơi, đặc biệt là “Đồ chơi dạng mở”.

Trau dồi kiến thức chuyên môn: Giảng viên tham khảo, nghiên cứu những đồ chơi sáng tạo mới trên phương tiện thông tin đại chúng, ở rất nhiều nguồn khác nhau như các kênh truyền hình dành cho trẻ em, sách báo, tài liệu nước ngoài...

Thử nghiệm sản phẩm mới trước khi dạy: Trước khi đưa ra một sản phẩm người dạy phải làm, phân tích, gắn với hoạt động chơi để tạo ra một mẫu đồ chơi mới có chất lượng. Việc này đòi hỏi người dạy phải có lòng yêu nghề, tinh thần trách nhiệm, nghiêm túc với công việc mình làm. Việc đưa vào chương trình những kiến thức từ kinh nghiệm, trải nghiệm sẽ rút ngắn bớt con đường lĩnh hội kiến thức của người học.

Truyền cảm hứng sáng tạo cho

người học: Bằng các nguồn tài liệu phong phú, đồ dùng trực quan sinh động. Giảng viên truyền đạt kinh nghiệm ngắn nhất từ những thao tác như việc chuẩn bị học liệu, ý tưởng, phác thảo, đến khâu thể hiện sản phẩm, các kỹ thuật cá nhân, các kinh nghiệm... giúp học viên hứng thú trong việc thiết kế mẫu đồ chơi mới.

Tương tác hai chiều: Thời gian bồi dưỡng học phần là lúc trao đổi tương tác với người học, đối tượng học học phần này phần đông là những cô giáo có tay nghề trong việc làm đồ chơi tự tạo, người học sẽ lĩnh hội những kiến thức mới. Người dạy sẽ lĩnh hội những kinh nghiệm quý báu ở thực tiễn phổ thông, giúp cho việc giảng dạy có kiến thức lý luận và thực tế, có hiệu quả hơn.

3. Kết luận

Bác Hồ đã nói: “Giáo dục mầm non tốt sẽ mở đầu cho nền tảng giáo dục tốt” [5]. Giáo dục mầm non giúp trẻ phát triển toàn diện về nhiều mặt. Đồ chơi mầm non là phương tiện giáo dục của lứa tuổi “Học mà chơi, chơi mà học”, vì vậy đội ngũ giáo viên phải được đào tạo bài bản.

Khóa bồi dưỡng nâng chuẩn học phần làm đồ chơi cho giáo viên Mầm non có giá trị thực tiễn, giúp người học nhìn nhận lại chính bản thân mình cùng hoạt động giáo dục ở trường mầm non. Từ những phân tích, bài học rút ra từ thực trạng đồ chơi giáo dục mầm non, người học hiểu được những hạn chế, tồn đọng và khó khăn mà giáo dục mầm non đang đối diện và tìm cách giải quyết.

Bồi dưỡng nâng chuẩn, người thiết kế chương trình rất mong người học đạt được các mục tiêu như: Có cái nhìn tổng quan về thực trạng giáo dục mầm non hiện nay của Việt Nam, so sánh với sự phát triển giáo dục thế giới. Chiến lược phát triển giáo dục Việt Nam trong thời gian đến.

Hiểu biết thực trạng, những vấn đề tồn đọng của đồ chơi mầm non. Thiết kế được một số loại đồ chơi mới đáp ứng yêu cầu giáo dục mầm non hiện đại, nuôi dưỡng hứng thú sáng tạo trong thiết kế đồ chơi tự

tạo... từ đó có những vận dụng hiệu quả trong thực hiện làm đồ dùng, đồ chơi cho hoạt động chơi của trẻ tại trường mầm non□

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Nguyễn Lăng Bình, Lê Đức Hiền, Nguyễn Mỹ Nga, Đặng Hồng Nhật (1996), *Đồ chơi và cách làm đồ chơi cho trẻ*, Nhà in Tạp chí Cộng sản.
- [2] Nguyễn Thị Thanh Hà (2006), *Giáo trình tổ chức hoạt động vui chơi của trẻ ở trường Mầm non*, Nhà xuất bản Giáo dục.
- [3] Đặng Văn Nhật (2006), *Tạo hình và phương pháp hướng dẫn hoạt động tạo hình cho trẻ em, Làm đồ chơi, Quyển 2*.NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [4] <https://giaoducthoidai.vn/giao-duc/nang-chuan-giao-vien-mam-non-dieu-kien-de-doi-moi-giao-duc>.
- [5] <https://giaoducthoidai.vn> > Giáo dục
- [6] <http://etep.moet.gov.vn/tintuc>

(Ngày nhận bài: 23/04/2019; ngày phản biện: 30/04/2019; ngày nhận đăng: 03/06/2019)